Dawah Chembur 31/12/11

DAWAH NOTES

Chembur Dawah Ayat

مدعو (برادرانِ وطن، غیرمسلم) سے بات کرنے کا طریقہ

قرآن کا تعارف

(سبق نمبر ۱)

سبق نمبرا : سورۃ البقرۃ

(۱) قرآن سب کے لئے : 2 : 185

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِیْٓ اُنْزِلَ فِیْهِ الْقُرْاٰنُ هُدًی لِّلنَّاسِ وَبَیِّنٰتٍ مِّنَ الْهُدٰی وَالْفُرْقَانِ.

ترجمہ : رمضان کا مہینہ ہے جس میں قرآن اُتارا گیا جو انسانوں کے لئے ہدایت ہے۔اس میں راستہ جاننے کی کھلی کھلی نشانیاں اور فیصلہ موجود ہے۔

'रमजान' का महिना है जिसमे कुरआन (पहले-पहल) उतारा गया लोगों के लिए मार्गदर्शन बनाकर और मार्गदर्शन और सत्य-असत्य के अन्तर के स्पष्ट प्रमाणों के साथ.

Ramdan is the (month) in which was revealed the Quran, as a guide to mankind, also clear (signs) for guidance and judgement(between right and wrong).

रमजान महिन्यामध्ये कुरआनचे अवतरण झाले. मानवजाती करिता मार्गदर्शन व मार्गदर्शनाच्या सुस्पष्ट पुराव्यांनी समाविष्ट सत्य व असत्याची कसोटी.

(۲) قرآن اللہ کا کلام ہے : 26 : 192 سورۃ الشعراء

وَاِنَّهٗ لَتَنْزِیْلُ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ.

ترجمہ : اور یہ قرآن ربّ العالمین کی طرف سے نازل فرمایا گیا ہے۔

और निस्सन्देह यह (कुरआन) सारे संसार के 'रब' का उतारा हुआ है.

Surely, this (the Quran) is the revelation from the Lord of the worlds.

ही (कुरआन) सर्व जगांच्या पालनकर्त्याकडून अवतरलेली वस्तु आहे.

(۳) آپ ﷺ سب کے لئے : 21 : 107

وَمَآ اَرْسَلْنٰکَ اِلَّا رَحْمَةً لِّلْعٰلَمِیْنَ.

ترجمہ : اورائے نبی ﷺ ہم نے آپ کو تمام جہانوں کے لئے رحمت بنا کر بھیجا ہے۔

और (हे मुहम्मद स.) हमने तुम्हें सारे संसार के लिए दयालुता ही बनाकर भेजा है .

We sent you (O Muhammed) not but as a mercy for all worlds.

توحید :

(۴) مالک کو پہچاننے کی کسوٹی : 112 - 1 to 4 سورۃ الاخلاص

قُلْ هُوَاللّٰهُ اَحَد". اَللّٰهُ الصَّمَدُ . لَمْ يَلِدْ . وَلَمْ يُوْلَدْ . وَلَمْ يَكُنْ لَّه' كُفُوًا اَحَد".

ترجمہ : کہہ دو کہ وہ اللہ ایک ہے۔ اللہ بے نیاز ہے۔ کسی کو جنا نہ کسی سے جنا اور نہیں اُس کے جوڑ کا کوئی۔

कह दो : वह अल्लाह है, यकता ! अल्लाह निस्पृह एवं सर्वाधार है ! न जना और न जना गया !और न कोई उसका समकक्ष हुआ !

Say : He is Allah, the One; Allah, the Eternal, Absolute; He begets not, nor is He begotton, And there is none like unto him.

(1) सांगा, ☛ तो अल्लाह आहे ☚ 'एकमेव'. अल्लाह सर्वांपासून निरपेक्ष आहे आणि सर्व त्याचे गरजवंत आहेत. न त्याची कुणी संतती आहे आणि न तो कोणाची संतती. आणि कुणी त्याच्या समान नाही. (2-4)

(۵) خدا کی صفات : 2 : 255

اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ . اَلْحَیُّ الْقَیُّوْمُ . لَا تَاْخُذُه' سِنَة' وَّلَا نَوْم". لَه' مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ . مَنْ ذَا الَّذِیْ یَشْفَعُ عِنْدَه' اِلَّا بِاِذْنِهٖ . یَعْلَمُ مَا بَیْنَ اَیْدِیْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ . وَلَا یُحِیْطُوْنَ بِشَیْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖٓ اِلَّا بِمَا شَآءَ . وَسِعَ كُرْسِیُّهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ . وَلَا یَؤُدُه' حِفْظُهُمَا . وَهُوَ الْعَلِیُّ الْعَظِیْمُ.

ترجمہ : اللہ کے سوا کوئی بندگی کے لائق نہیں زندہ ہے سب کا تھامنے والا۔ اس پر اونگھ اور نیند کبھی طاری نہیں ہوتی۔ آسمانوں اور زمین میں جو کچھ ہے اسی کا ہے۔ ایسا کون ہے جو سفارش کرے اس کے پاس اس کی اجازت کے بغیر؟ جانتا ہے جو کچھ مخلوق کے روبرو ہے اور جو کچھ اُن کے پیچھے ہے۔ اللہ کے چاہے بغیر اس کے علم میں سے کسی بھی چیز پر یہ لوگ حاوی نہیں ہو سکتے۔ اسکی کرسی نے سب آسمانوں اور زمین کو اپنے گھیرے میں لے رکھا ہے اور ان سب کی نگہبانی کرنے میں کبھی وہ تھکتا نہیں وہ بہت عالیشان اور عظیم الشان ہے۔

अल्लाह - उसके सिवा कोई 'इलाह' (पूज्य) नहीं . वह सजीव और चिरस्थायी है. उसे न ऊंघ लगती है और न नींद आती है. जो कुछ आकाशों में है और जो कुछ धरती में है. सब उसी का है. कौन है जो उसके सामने बिना उसकी अनुज्ञा के सिफारिश कर सके? वह जानता है जो कुछ उन (लोगों) के आगे है और जो कुछ उनके पीछे है और वे उसके ज्ञान में से किसी चीज़ पर हावी नहीं हो सकते सिवाये उसके जितना वह चाहे. उसका प्रभुत्व (कुर्सी) आकाशों और धरती पर छाया हुआ है और उनकी रक्षा उसके लिए तनिक भी दुष्कर नहीं. और वह उच्च और महान है.

Allah! There is no god but He the living, the self-subsisting, Eternal. No slumber can seize Him nor sleep. His are all things in the heavens and on earth. Who is there can intercede in His presence except as He permits? He knows what (appears to His creatures as) Before or After or Behind them. Nor shall they compass of his knowledge except as He wills. His throne does extend over the heavens and the earth, and He feels no fatigue in guarding and preserving them, for he is the most high, the supreme (in glory).

अल्लाह तो चिरंतनजीवी आहे. ज्याने तमाम सृष्टीचा भार सांभाळलेला आहे, त्याच्याशिवाय इतर कोणीही ईश्वर नाही, तो झोपतही नाही आणि त्याला झोपेची गुंगीही येत नाही, पृथ्वी आणि आकाशांत जे काही आहे त्याचेच आहे. असा कोण आहे जो त्याच्या पुढे त्याच्या परवानगीशिवाय शिफारस करु शकेल? जे काही दासांच्या समक्ष आहे त्यालाही तो जाणतो आणि जे काही त्यांच्यापासून उद्दश्य त्यालाही तो जाणतो आणि त्यांच्या माहितीपैकी कोणतीही गोष्ट त्यांच्या बुद्धिकक्षेत येऊ शकत नाही/या व्यतिरिक्त की एखाद्या गोष्टीचे ज्ञान तो स्वत:च त्यांना देऊ इच्छित असेल. त्याचे राज्य आकाश आणि पृथ्वीवर पसरले आहे, आणि त्यांचे संरक्षण काही त्याला थकवून सोडणारे काम नव्हे. फक्त तोच एकटा महान व श्रेष्ठ आहे.

(٦) مکھی کی مثال : [illegible] - 22 : 73 سورۃ الحج

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ. اِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَنْ يَّخْلُقُوْا ذُبَابًا وَّلَوِ اجْتَمَعُوْا لَهٗ. وَاِنْ يَّسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَّا يَسْتَنْقِذُوْهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوْبُ.

ترجمہ : لوگوں! ایک مثال بیان کی جارہی ہے، اب اسے کان لگا کر سنو! تم لوگ اللہ کو چھوڑ کر جن جن کو دُعا کے لئے پکارتے ہو، وہ ایک مکھی بھی پیدا نہیں کر سکتے، چاہے اس کام کیلئے سب کے سب جمع ہو جائیں اور اگر مکھی اُن سے کوئی چیز چھین کر لے جائے تو وہ اُس سے چھڑا بھی نہیں سکتے۔ ایسا دُعا مانگنے والا بھی کمزور اور جس سے دُعا مانگی جارہی ہے وہ بھی!

हे लोगो ! एक मिसाल दी जाती है, तो उसे ध्यानपूर्वक सुनो : अल्लाह के सिवा तुम जिन्हें पुकारते हो वे एक मक्खी नहीं पैदा कर सकते यद्यापि इसके लिए वे सब इकट्ठा हो जायें और यदि मक्खी उनसे कोई छीन ले जाये, तो वे उससे उसको वापस नहीं ले सकते, कमजोर (लाचार) सिद्ध हुआ तलाश करने वाला (अभीष्ट को पाने में) और तलाश किया हुआ (तलाश करने वाले के पास पहुँचने में) और जिसे चाहे वह भी.

O Men ! Here is an example set forth ! Listen to it ! Those on whom, besides Allah, you call, cannot create (even) a fly, if they all met together for the purpose! And if the fly should snatch away anything from them, they would have no power to release it from the fly. Feeble are those who petition and those whom they petition !

लोकहो, एक उदाहरण दिले जात आहे. लक्षपूर्वक ऐका, ज्या उपास्यांचा तुम्ही अल्लाहला सोडून धावा करता ते सर्वजण मिळून एक माशीदेखील निर्माण करु इच्छित असतील तर करु शकणार नाहीत किंबहुना जर माशीने त्यांच्याकडून एखादी वस्तू हिसकावुन घेतली तर ती सोडवूदेखील शकत नाहीत. मदत इच्छिणारेही दुबळे आणि ज्यांच्याकडून मदत इच्छिली जाते ते ही दुबळे या लोकांनी अल्लाहची कदरच ओळखली नाही जशी त्यांनी ओळखायला हवी होती. वस्तुस्थिती अशी आहे की शक्तिमान व प्रतिष्ठावान तर अल्लाहच आहे.

(७) मकड़ी की मिसाल : 29 : 41 सूरतुल अनकबूत

مَثَلُ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْلِيَآءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوْتِ اِتَّخَذَتْ بَيْتًا. وَاِنَّ اَوْهَنَ الْبُيُوْتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوْتِ م لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ. (۴۱)

ترجمہ : جن لوگوں نے اللہ کو چھوڑ کر دوسرے کارساز بنا رکھے ہیں، ان کی مثال مکڑی کی سی ہے جس نے کوئی گھر بنالیا ہو اور کھلی بات ہے کہ تمام گھروں میں سب سے کمزور گھر مکڑی کا ہوتا ہے۔ کاش یہ لوگ جانتے!

जिन लोगों ने अल्लाह को छोड कर दूसरे संरक्षक-मित्र बना लिये हैं उनकी मिसाल ऐसी है जैसे मकडी हो जिसने एक घर बना रखा है, आर निश्चय ही सब घरों में कमजोर घर मकडी का घर होता है, क्या ही अच्छा होता यदि ये लोग जानते.

An example of those who take protectors other than Allah is that of the spider, who builds (to itself) a house; but truely the flimsiest (weakest) of houses is the spider's house. if they but knew.

ज्या लोकांनी अल्लाहला सोडून इतरांना वाली बनविले आहे त्यांचे उदाहरण कोळयासारखे आहे, जो आपले एक घर बनवितो आणि सर्व घरांपेक्षा जास्त दुर्बळ कोळयाचे घरच असते. यांना ज्ञान असते तर !

(८) पानी की मिसाल (दुआ) : 13 : 14 सूरतुल रअद

لَهٗ دَعْوَةُ الْحَقِّ. وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَجِيْبُوْنَ لَهُمْ بِشَيْءٍ اِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ اِلَى الْمَآءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهٖ. وَمَا دُعَآءُ الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ.○

ترجمہ : وہی ہے جس سے دُعا کرنا برحق ہے اور اس کو چھوڑ کر یہ لوگ جن (دیوتاؤں) کو پکارتے ہیں، وہ اُن کی دُعاؤں کا کوئی جواب نہیں دیتے، البتہ ان کی مثال اس شخص کی سی ہے جو پانی کی طرف اپنے دونوں ہاتھ پھیلا کر یہ چاہے کہ پانی خود اس کے منہ تک پہنچ جائے، حالانکہ وہ کبھی خود منہ تک نہیں پہنچ سکتا۔ اور (بتوں سے) کافروں کے دُعا کرنے کا نتیجہ اس کے سوا کچھ نہیں کہ وہ بھٹکتی ہی پھرتی رہے۔

उसी को पुकारना हक़ है. जिन्हें ये लोग उसके सिवा पुकारते हैं. वे इनकी पुकार का कुछ भी उत्तर नहीं देते, (उन्हें पुकारना) बस ऐसा ही है जैसे कोई अपने दोनों हाथ पानी की ओर इसलिए फैलाये कि वह उसके मुँह में पहुँच जाये, हालाँकि वह उस तक पहुँचने वाला नहीं. 'काफिरों' की पुकार तो बस ऐसे ही बे-ठिकाने होती हैं.

For Him (alone) is prayer in Truth : Any others that they call upon besides Him hear them no more than if they were strech forth their hands for water to reach their mouths but it reaches them not, for the prayer of those without faith is nothing but (futile) wandering (in the mind).

त्याचाच धावा करणे सत्याधिष्ठित आहे. उरले ते ज्यांच्या धावा हे लोक त्याला सोडून करतात, ते त्यांच्या प्रार्थनेला काहीच प्रतिसाद देऊ शकत नाहीत. त्यांचा धावा करणे असे आहे जसे एखाद्या मनुष्याने पाण्याकडे हात पसरुन त्याला विनंती करावी की तू माझ्या तोंडापर्यंत पोहोच. वस्तुत : पाणी त्याच्यापर्यंत पोहोचणार नाही. बस्स अशाच प्रकारे अश्रद्धावंतांच्या प्रार्थनादेखील काहीच नाही, परंतु एक लक्षहीन बाण.

(۹) سجدہ کیے کریں : 22 : 18 سورۃ الحج

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهٗ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِى الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُوْمُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَآبُّ وَكَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ. وَكَثِيْرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ. وَمَنْ يُّهِنِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ. اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ.

ترجمہ : کیاتم نے نہیں دیکھا کہ اللہ کے آگے وہ سب سجدہ کرتے ہیں جو آسمانوں میں ہیں اور وہ سب جو زمین میں ہیں۔ نیز سورج اور چاند اور ستارے اور پہاڑ، اور درخت اور جانور، اور بہت سے انسان بھی! اور بہت سے ایسے بھی ہیں جن پر عذاب طے ہو چکا ہے اور جسے اللہ ذلیل کر دے، کوئی نہیں ہے جو اُسے عزت دے سکے۔ یقیناً اللہ وہی کرتا ہے جو چاہتا ہے۔

क्या तुमने देखा नहीं की अल्लाह ही को सजदा करते हैं जो कोई आकाशों में है और जो धरती में है, और सूर्य, और चन्द्रमा और तारे, और पर्वत, और वृक्ष, और पशु, और बहूत से मनुष्य और बहुतसे ऐसे हैं जिन पर यातना साबित हो चुकी है. और जिसे अल्लाह सम्मानरहित करे उसे कोई सम्मानित करने वाला नहीं. निस्सन्देह अल्लाह जो कुछ चाहता है करता है.

See you not that to Allah bow down in worship all things that are in the heavens and on earth the sun, the moon, the stars; the hills, the trees, the animals; and a great number among mankind? But a great number are (also) such as are fit for Punishment; and such as Allah shall disgrace none can raise to honour; for Allah carries out all that He wills.

तुम्ही पहात नाही की जे काही आकाशात आहे आणि जे पृथ्वीवर आहे तसेच सूर्य, चंद्र, तारे, पर्वत आणि वृक्ष व जनावरे आणि बहुतेक लोक देखील अल्लाह समोर नतमस्तक होत आहेत. बरेचसे ते लोक देखील आहेत जे प्रकोपास पात्र झाले आहेत? आणि ज्याला अल्लाहने अपमानित व लज्जित केले त्याला पुन्हा कोणी मान देणारा नाही, अल्लाह जे काही इच्छितो ते करतो.

(۱۰) 'مورتی' انسان کی طرح ہے : 194 : 7 سورۃ الاعراف

اِنَّ الَّذِیۡنَ تَدۡعُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰہِ عِبَادٌ اَمۡثَالُکُمۡ فَادۡعُوۡھُمۡ فَلۡیَسۡتَجِیۡبُوۡا لَکُمۡ اِنۡ کُنۡتُمۡ صٰدِقِیۡنَ (۱۹۴)
اَلَھُمۡ اَرۡجُلٌ یَّمۡشُوۡنَ بِھَاۤ . اَمۡ لَھُمۡ اَیۡدٍ یَّبۡطِشُوۡنَ بِھَاۤ . اَمۡ لَھُمۡ اَعۡیُنٌ یُّبۡصِرُوۡنَ بِھَاۤ . اَمۡ لَھُمۡ اٰذَانٌ یَّسۡمَعُوۡنَ بِھَا .

ترجمہ : یقین جانو کہ اللہ کو چھوڑ کر جن جن کو تم پکارتے ہو، وہ سب تمہاری طرح (اللہ کے) بندے ہیں۔ اب ذرا ان سے دُعا مانگو، پھر اگر تم سچے ہو تو انہیں تمہاری دُعا قبول کرنی چاہیے۔ (۱۹۴) بھلا کیا اُن کے پاس پاؤں ہیں جن سے وہ چلیں؟ یا اُن کے پاس ہاتھ ہیں جن سے وہ پکڑیں؟ یا اُن کے پاس آنکھیں ہیں جن سے وہ دیکھیں؟ یا اُن کے پاس کان ہیں جن سے وہ سنیں؟

तुम लोग अल्लाह के सिवा जिन्हें पुकारते हो वे तो तुम्हारे ही जैसे (अल्लाह के बन्दे) हैं. तो तुम उन्हें पुकार कर देखो, यदि तुम सच्चे हो, तो उन्हें (तुम्हारी पुकार का) जवाब देना चाहिए !(194) क्या उनके पाँव हैं जिनसे वे चलें, या उनके हाथ है जिनसे वे पकडें, या उनकी आँखे हैं जिनसे वे देखें, या उनके कान हैं जिनसे वे सुने?

(194) Surely those whom you call upon besides Allah are servants like you; call upon them, and let them listen to your prayers, if you are (indeed) truthful! (195) Have they feet to walk with? Or hands to lay hold with? or eyes to see with? or ears to hear with?

तुम्ही अल्लाहला सोडून ज्यांचा धावा करता ते तर केवळ दास आहेत ज्या प्रमाणे तुम्ही दास आहात. यांच्याकडे प्रार्थना करून पहा, यांनी तुमच्या प्रार्थनेचे उत्तर द्यावे जर यांच्या बाबतीत तुमच्या धारणा खऱ्या आहेत. काय यांना पाय आहेत की त्यांच्या सहाय्याने चालतील ? काय यांना हात आहेत की त्यांनी पकडतील ? काय यांना डोळे आहेत की ज्यांनी पाहतील ? काय यांना कान आहेत की ज्यांनी ऐकतील ?

(۱) رسالت آپ کا تعارف : 158 - 157 : 7 سورۃ الاعراف

اَلَّذِیۡنَ یَتَّبِعُوۡنَ الرَّسُوۡلَ النَّبِیَّ الۡاُمِّیَّ الَّذِیۡ یَجِدُوۡنَہٗ مَکۡتُوۡبًا عِنۡدَھُمۡ فِی التَّوۡرٰىۃِ وَالۡاِنۡجِیۡلِ یَاۡمُرُھُمۡ بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَیَنۡھٰھُمۡ عَنِ الۡمُنۡکَرِ وَیُحِلُّ لَھُمُ الطَّیِّبٰتِ وَیُحَرِّمُ عَلَیۡھِمُ الۡخَبٰٓئِثَ وَیَضَعُ عَنۡھُمۡ اِصۡرَھُمۡ وَالۡاَغۡلٰلَ الَّتِیۡ کَانَتۡ عَلَیۡھِمۡ. فَالَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا بِہٖ وَعَزَّرُوۡہُ وَنَصَرُوۡہُ وَاتَّبَعُوا النُّوۡرَ الَّذِیۡۤ اُنۡزِلَ مَعَہٗۤ. اُولٰٓئِکَ ھُمُ الۡمُفۡلِحُوۡنَ (۱۵۷) قُلۡ یٰۤاَیُّھَا النَّاسُ اِنِّیۡ رَسُوۡلُ اللّٰہِ اِلَیۡکُمۡ جَمِیۡعَا الَّذِیۡ لَہٗ مُلۡکُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ. لَاۤ اِلٰہَ اِلَّا ھُوَ یُحۡیٖ وَیُمِیۡتُ. فَاٰمِنُوۡا بِاللّٰہِ وَرَسُوۡلِہِ النَّبِیِّ الۡاُمِّیِّ الَّذِیۡ یُؤۡمِنُ بِاللّٰہِ وَکَلِمٰتِہٖ وَاتَّبِعُوۡہُ لَعَلَّکُمۡ تَھۡتَدُوۡنَ. (۱۵۸)

ترجمہ : جو اُس رسول، یعنی نبی اُمی کے پیچھے چلیں جس کا ذکر وہ تورات اور انجیل میں لکھا ہوا پائیں گے، جو انھیں اچھی باتوں کا حکم دے گا، برائیوں سے روکے گا اور اُن کے لئے پاکیزہ چیزوں کو حلال اور گندی چیزوں کو حرام قرار دے گا۔ اور اُن پر سے وہ بوجھ اور گلے کے وہ طوق اُتار دے گا جو اُن پر لدے ہوئے تھے۔ چنانچہ جو لوگ اُس (نبی) پر ایمان لائیں گے، اس کی تعظیم کریں گے، اُس کی مدد کریں گے، اور اُس کے ساتھ جو نور اُتارا گیا ہے، اس کے پیچھے چلیں گے، تو وہی فلاح پانے والے ہوں گے۔

(اے رسول! ان سے) کہو کہ : ''اے لوگوں! میں تم سب کی طرف اُس اللہ کا بھیجا ہوا رسول ہوں جس کے قبضے میں تمام آسمانوں اور زمین کی سلطنت ہے۔ اُس کے سوا کوئی معبود نہیں ہے۔ وہی زندگی اور موت دیتا ہے۔ اب تم اللہ پر اور اُس کے رسول پر ایمان لے آؤ جو نبی اُمی ہے، اور جو اللہ پر اُس کے کلمات پر ایمان رکھتا ہے اور اُس کی پیروی کرو تا کہ تمہیں ہدایت حاصل ہو۔''

(157) जो उस 'रसुल', 'उम्मी','नबी' के पीछे चलते हैं जिसे वे अपने यहाँ 'तौरात' और 'इंजील' में लिखा हुआ पाते हैं. जो उन्हें नेक बातों का हुक्म देता और बुरी बातों से रोकता है. उनके लिए उत्तम चीजें वैध और निकृष्ट चीजें अवैध ठहराता है, और दूर करता है उनसे उनका बोझ और फन्दे जो उन पर थे, तो जो लोग उस पर 'ईमान' लाये और उस की हिमायत की, और उसकी मदद की, और उस प्रकाश का अनुसरण किया जो उसके साथ उतारा गया है, ऐसे ही लोग सफलता प्राप्त करने वाले हैं.

(158) (हे मुहम्मद स.!) कहो : "हे लोगों ! निश्चय ही में तुम सबकी ओर उस अल्लाह का 'रसूल' हूँ जो आकाशों और धरती के राज्य का मालिक है, उसके सिवा कोई 'इलाह' (पूज्य) नही है. वही जिलाता और मारता है, तो अल्लाह और उसके रसूल उम्मी नबी पर ईमान लाओ. जो अल्लाह और उसकी बातों पर 'ईमान' रखता है, और उसके अनुयायी बनो कदाचित तुम मार्ग पालो."

(157) Those who follow the Messenger, the unletterred Prophet, whom they find mentioned in their own (scriptures) in the Taurat and the Gospel for he commands them what is just and forbids them what is evil; he allows them as lawful what is good (and pure) and prohibits them from what is bad (and impure); he releases them from their heavy burdens and from the yokes that are upon them. So it is those who believe in him, honour him, help him, and follow the light which is sent down with him. It is they who will prosper." (158) Say : O men! I am sent unto you all, as the Messenger of Allah, to whom belongs the dominion of the heavens and the earth; there is no god but He: it is He that gives both life and death, So believe in Allah and His Messenger, the unlettered prophet, who believes in Allah and His words. Follow him so that you may be guided."

(157-158) जे या निरक्षर पैगंबर - नबी (स.) चे अनुयायित्व पत्करतील ज्याचा उल्लेख त्यांना त्यांच्या तौरात व इंजीलमध्ये लिखित स्वरूपात आढळतो.तो त्यांना सदाचाराची आज्ञा देतो, दुराचारापासून रोखतो, त्यांच्यासाठी स्वच्छ वस्तू हलाल करतो व अस्वच्छ वस्तू हराम करतो, आणि त्यांच्यावरून ते ओझे उतरवितो जे त्यांच्यावर लादलेले होते आणि ती बंधने सोडतो ज्यामध्ये ते जखडलेले होते. म्हणून जे लोक याच्यावर श्रद्धा ठेवतील आणि याचे समर्थन व सहाय्य करतील व त्या प्रकाशाचे अनुसरण करतील जो याच्या बरोबर अवतरला गेला आहे, तेच सफल होणारे आहेत. हे मुहम्मद (स.) सांगा की, "हे मानवांनो ! मी तुम्हा सर्वांकडे [illegible] आकाशांच्या राज्यांचा स्वामी आहे, त्याच्याशिवाय इतर कोणीही ईश्वर

नाही, तोच जीवन प्रदान करतो व तोच मृत्यू देतो, म्हणून श्रध्दा ठेवा अल्लाहवर आणि त्याने पाठविलेल्या निरक्षर नबी (स.) वर जो अल्लाह व त्याच्या आदेशांना मानतो, आणि अनुसरण करा त्याचे, जेणेकरून तुम्ही सरळ मार्ग प्राप्त कराल."

(२) قیامت : 14 - 1 : 81 سورۃ التکویر

اِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ.(١) وَاِذَاالنُّجُوْمُ انْكَدَرَتْ(٢) وَاِذَاالْجِبَالُ سُيِّرَتْ (٣) وَاِذَاالْعِشَارُ عُطِّلَتْ(٤) وَاِذَا الْوُحُوْشُ حُشِرَتْ (٥) وَاِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ (٦) وَاِذَا النُّفُوْسُ زُوِّجَتْ (٧) وَاِذَا الْمَوْءٗدَةُ سُئِلَتْ(٨) بِاَيِّ ذَنْۢبٍ قُتِلَتْ (٩) وَاِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ (١٠) وَاِذَا السَّمَآءُ كُشِطَتْ (١١) وَاِذَا الْجَحِيْمُ سُعِّرَتْ (١٢) وَاِذَا الْجَنَّةُ اُزْلِفَتْ (١٣) عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّآ اَحْضَرَتْ (١٤)

ترجمہ : جب سورج لپیٹ دیا جائے گا ،(١) اور جب ستارے ٹوٹ ٹوٹ کر گریں گے۔(٢) اور جب پہاڑوں کو چلایا جائیگا۔(٣) اور جب دس مہینے کی گابھن اونٹنیوں کو بھی بیکار چھوڑ دیا جائے گا۔(٤) اور جب وحشی جانور اکٹھے کر دیے جائیں گے۔(٥) اور جب سمندروں کو بھڑکایا جائے گا۔ (٦) اور جب لوگوں کے جوڑے جوڑے بنا دیے جائیں گے۔ (٧) اور جس بچی کو زندہ قبر میں گاڑ دیا گیا تھا، اُس سے پوچھا جائے گا۔ (٨) کہ اُسے کس جرم میں قتل کیا گیا؟ (٩) اور جب اعمال نامے کھول دیئے جائیں گے، (١٠) اور جب آسمان کا چھلکا اُتار دیا جائے گا۔ (١١) اور جب دوزخ بھڑکائی جائے گی۔ (١٢) اور جب جنت قریب کر دی جائے گی، (١٣) تو اُس وقت ہر شخص کو اپنا سارا کیا دھرا معلوم ہو جائے گا۔ (١٤)

(1) जब सूर्य का हाल यह होगा कि वह लपेट लिया जायेगा. (2) और जब तारों का हाल यह होगा कि वह धूमिल पड़ गये हैं. (3) और जब पहाड़ों का हाल यह होगा कि वे चलाये गये हैं. (4) और जब दस मास की गाभिन उँटनियों का हाल यह होगा कि वे छुटी फिर रही हैं. (5) और जब जंगली जानवरों का हाल यह होगा की वे (घबरा कर) इकट्ठे हो गये हैं. (6) और जब समुद्र का हाल यह होगा कि वे उबल पड़े हैं. (7) और जब लोगों का हाल यह होगा की वे क़िस्म-क़िस्म कर दिये गये हैं. (8) और जब जीवित गाड़ी हुई लडकी का हाल यह होगा की उससे पुछा गया है. (9) कि वह किस गुनाह पर मार डाली गयी थी. (10) और जब (लोगों के) कर्म-पत्रों का हाल यह होगा की वे फैला दिये गये है. (11) और जब आकाश का हाल यह होगा की उसकी खाल उतार दी गयी है. (12) और जब भडकती आग ('जहन्नम') का हाल यह होगा कि वह भडका दी गयी है. (13) और जब 'जन्नत' का हाल यह होगा की वह निकट ला दी गयी है. (14) तो हर व्यक्ति जान लेगा जो कुछ वह लेकर पहुँचा होगा.

(1) When the Sun (with its spacious light) is folded up. (2) When the stars fall, losing

their lustre. (3) When the mountains vanish (like a mirage;) (4) When the she-camels, ten months with young, are left untended; (5) When the wild beasts are herded together (in the human habitations) (6) When the oceans boil over with a swell; (7) When the souls are sorted out; (being joined, like with like); (8) When the female (infant), buried alive, is questioned (9) For what crime she was killed. (10) When the scrolls are laid open; (11) When the sky is unveiled (12) When the blazing fire (of hell) is kindled to fierce heat; (13) And when the paradise is brought near (14) (Then) shall each soul know what it has put forward.

(1) जेव्हा सूर्य गुंडाळून टाकला जाईल आणि तारे निखळून पडतील, आणि जेव्हा पर्वत चालविले जातील आणि जेव्हा दहा महिन्यांच्या गर्भिणी उंटिणी आपल्या दशेत सोडून दिल्या जातील. आणि जेव्हा वन्य पशू समेटून एकत्र केले जातील आणि जेव्हा समुद्र भडकविले जातील आणि जेव्हा प्राण (शरीरांशी) जोडले जातील. आणि जेव्हा जिवंत गाडलेल्या मुलीला विचारले जाईल की ती कोणत्या अपराधापायी ठार केली गेली? आणि जेव्हा कर्मनोंदी उघडल्या जातील आणि जेव्हा आकाशाचा पडदा दूर केला जाईल आणि जेव्हा नरक भडकविले जाईल आणि जेव्हा स्वर्ग जवळ आणला जाईल त्यावेळी प्रत्येक माणसाला कळेल की तो काय घेऊन आला आहे.

(३) حساب : 26 - 25 : 88 سورۃ الغاشیہ

اِنَّ اِلَيْنَآ اِيَابَهُمْ (٢٥) ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ (٢٦)

ترجمہ : یقین جانو ان سب کو ہمارے پاس ہی لوٹ کر آنا ہے۔(۲۵) پھر یقیناً ان کا حساب لینا ہمارے ذمے ہے۔(۲۶)

(25) निश्चय ही हमारी ओर उनका लौटना है. (26) फिर निश्चय ही हमारे ही ज़िम्मे है उनसे हिसाब लेना.

(24) For to us will be their return; (26) Then it will be for us to call them to account.

(25) या लोकांना परतावयाचे आमच्याकडे आहे. (26) मग त्याचा हिशोब घेणे आमच्याकडेच आहे.

(४) جنت / جہنم : 24 - 19 : 22 سورۃ الحج

هٰذٰنِ خَصْمٰنِ اخْتَصَمُوْا فِيْ رَبِّهِمْ. فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّنْ نَّارٍ. يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوْسِهِمُ الْحَمِيْمُ(١٩) يُصْهَرُ بِهٖ مَا فِيْ بُطُوْنِهِمْ وَالْجُلُوْدُ(٢٠) وَلَهُمْ مَّقَامِعُ مِنْ حَدِيْدٍ(٢١) كُلَّمَآ اَرَادُوْٓا اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اُعِيْدُوْا فِيْهَا . وَذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ(٢٢) اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّلُؤْلُؤًا. وَلِبَاسُهُمْ فِيْهَا حَرِيْرٌ(٢٣) وَهُدُوْٓا اِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوْٓا اِلٰى صِرَاطِ الْحَمِيْدِ(٢٤)

ترجمہ : یہ (مومن اور کافر) دو فریق ہیں جنہوں نے اپنے پروردگار کے بارے میں ایک دوسرے سے جھگڑا کیا ہے۔اب (اس کا فیصلہ اس طرح ہوگا کہ) جن لوگوں نے کفر اپنایا ہے، اُن کے لئے آگ کے کپڑے تراشے جائیں گے۔اُن کے سروں کے اوپر سے کھولتا ہوا پانی چھوڑا جائے گا۔(۱۹) جس سے اُن کے پیٹ کے اندر کی چیزیں اور کھالیں گل جائیں گی۔(۲۰) اور اُن کے لئے لوہے کے ہتھوڑے ہوں گے۔(۲۱) جب کبھی تکلیف سے تنگ آ کر وہ اُس سے نکلنا چاہیں گے، تو انہیں پھر اسی میں لوٹا دیا جائے گا، کہ چکھو جلتی آگ کا مزہ! (۲۲) (دوسری طرف) جو لوگ ایمان لائے ہیں، اور جنہوں نے نیک کام کئے ہیں، اللہ اُن کو ایسی جنتوں میں داخل کرے گا جن کے نیچے سے نہریں بہتی ہوں گی، جہاں انھیں سونے کے کنگنوں اور موتیوں سے سجایا جائے گا، اور جہاں اُن کا لباس ریشم کا ہوگا (۲۳) اور (وجہ یہ ہے کہ) ان لوگوں کی رسائی پاکیزہ بات یعنی (کلمۂ توحید) تک ہوگئی تھی، اور وہ اُس خدا کے راستے تک پہنچ گئے تھے جو ہر تعریف کا مستحق ہے۔(۲۴)

(19) ये ('ईमान' वाले और 'काफिर') दो प्रतिवादी हैं जो अपने 'रब' के बारे में झगडतें हैं. तो जिन लोगों ने 'कुफ्र' किया, उनके लिए अग्नि के वस्त्र काटे जा चुके हैं ; उनके सिरों पर खौलता हुआ पानी डाला जाएगा/(20) जिससे जो कुछ उनके पेटों में है वह और (उनकी) खालें गल जायेंगी, (21) और उनके लिए लोहे के गुर्ज़ (गदायें) होंगे (जिनसे उनकी गत बनाई जायेगी)/ (22) जब कभी वे दु:ख के कारण उस (जहन्नम) से निकलना चाहेंगे फिर उसी में लौटा दिये जायेंगे और (कहा जाएगा) चखो मजा़ जलने की यातना का/ (23) निश्चय ही अल्लाह उन लोगों को जो 'ईमान' लाये और अनुकूल कर्म किये ऐसे बागों में दाखिल करेगा जिनके नीचे नहरें बह रही होंगी, वहाँ वे स्वर्ण के कंगनों, और मोती से आभूषित किये जायेंगे, और वहाँ उनका वस्त्र रेशम होगा/(24)उन्हें अच्छी बात का मार्ग दिखाया गया और उन्हें प्रशंसा के अधिकारी (अल्लाह) का मार्ग दिखाया गया./

(19) These two antagonists dispute with each other about their Lord; but those who deny (their Lord) for them will be cut out a garment of fire : Over their heads will be poured out boiling water. (20) With it will be scalded what is within their bodies, as well as (their) skins. (21) In addition there will be maces of iron (to Punish)them (22) Every time they wish to get away there from, from anguish, they will be forced back therein, and (it will be said), Taste you the penalty of Burning!" (23) Allah will admit those who believe and work righteous deads, to Gardens beneath which rivers flow; they shall be adorned therein with bracelets of gold and pearls; and their garments there will be of silk. (24) For they have been guided (in this life) to the purest of speeches; they have been guided to the path of Him who is worthy of (all) praise.

(1) हे दोन पक्ष आहेत ज्यांच्या दरम्यान आपल्या पालनकर्त्या संबंधी वितंडवाद आहे, यांच्यापैकी ते लोक ज्यांनी सत्य नाकारले, त्यांच्यासाठी अग्नीचा पोषाख तयार केला गेला आहे. त्यांच्या डोक्यावर उकळते पाणी

टाकले जाईल ज्यामुळे त्यांची केवळ त्वचाच नव्हे तर पोटाच्या आतील भागदेखील वितळेल आणि त्यांचा समाचार घेण्यासाठी लोखंडी घण असतील. जेव्हा जेव्हा ते घाबरून बाहेर पडण्याचा प्रयत्न करतील परत त्यातच ढकलून दिले जातील की चाखा आता जळण्याच्या शिक्षेची चव (दुसरीकडे) ज्या लोकांनी श्रद्धा ठेवली आणि ज्यांनी सत्कृत्ये केली त्यांना अल्लाह अशा स्वर्गांमध्ये दाखल करील ज्यांच्या खालून कालवे वाहात असतील. तेथे ते सोन्याच्या कंकणांनी आणि मोत्यांनी विभूषित केले जातील. आणि त्यांचे पोषाख रेशमाचे असतील. व त्यांना पवित्र गोष्ट स्वीकारण्याची सुबुध्दी प्रदान केलेली आहे आणि त्यांना स्तवनीय गुणसंपन्न ईश्वराचा मार्ग दाखविला गेला आहे.

(५) جنت / جہنم : 47 : 15 سورۃ محمد ﷺ

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِیْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ. فِیْهَآ اَنْهٰرٌ مِّنْ مَّآءٍ غَیْرِ اٰسِنٍ. وَاَنْهٰرٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ یَتَغَیَّرْ طَعْمُهٗ. وَاَنْهٰرٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشّٰرِبِیْنَ. وَاَنْهٰرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّی. وَلَهُمْ فِیْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ. كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِی النَّارِ وَسُقُوْا مَآءً حَمِیْمًا فَقَطَّعَ اَمْعَآءَهُمْ (۱۵)

ترجمہ :متقی لوگوں سے جس جنت کا وعدہ کیا گیا ہے، اُسکا حال یہ ہے کہ اُس میں ایسے پانی کی نہریں ہیں جو خراب ہونے والا نہیں، ایسے دودھ کی نہریں جسکا ذائقہ نہیں بدلے گا، ایسی شراب کی نہریں ہیں جو پینے والوں کیلئے سراپا لذت ہوگی، اور ایسے شہد کی نہریں ہیں جو نتھرا ہوا ہوگا، اور ان جنتیوں کے لئے ہر قسم کے پھل ہوں گے اور ان کے پروردگار کی طرف مغفرت! کیا یہ لوگ اُن جیسے ہوسکتے ہیں جو ہمیشہ دوزخ میں رہیں گے، اور انہیں گرم پانی پلایا جائے گا، چنانچہ وہ ان کی آنتوں کو ٹکڑے ٹکڑے کردے گا؟ (۱۵)

(15) उस 'जन्नत' का हाल यह है जिसका वादा डर रखने वालों से किया गया है : उसमें पानी की नहरे हैं, जिसमें सड़ांध नही ; और दूध की नहरें है, जिनका मज़ा बदला नहीं, और शराब की नहरें हैं, जो पीने वालों के लिये स्वादिष्ट है और साफ सुथरे शहद की नहरें हैं. और उनके लिए वहां हर प्रकार के फल है, और क्षमा उनके 'रब' की ओर से, क्या उस व्यक्ती जैसा हो सकता है जो सदा आग में रहने वाला है और उन्हें खौलता हुआ पानी पिलाया गया जिसने उनकी अँतडियों को काट डाला ?

(15) (Here is) a description of the Garden which the righteous are promised. In it are river of water incorruptible; rivers of milk of which the taste never changes; rivers of wine, a joy to those who drink; and rivers of honey pure and clear. In it there are for them all kinds of fruits; and grace from their Lord. (can those in such Bliss) be compared to such as shall dwell forever in the fire, and be given, to drink, boiling water, so that it cuts up their bowels (into pieces?)

(15) ईशपरायण लोकांसाठी ज्या स्वर्गाचे वचन दिले गेले आहे त्याचे वैभव तर असे आहे की त्यात कालवे वाहत असतील निवळलेल्या पाण्याचे, अशा दूधाचे ज्याच्या चवीत यत्किंचित सुध्दा फरक आलेला नसेल, अशा पेयांचे जे पिणाऱ्यांसाठी स्वादिष्ट असेल. कालवे वाहत असतील स्वच्छ व शुद्ध मधाचे त्यात त्यांच्यासाठी हर प्रकारची फळे असतील आणि त्यांच्या पालनकर्त्याकडून क्षमादान (काय तो मनुष्य ज्याच्या वाट्याला हा स्वर्ग येणार आहे) त्या लोकांसमान होऊ शकतो जे नरकामध्ये सदैव राहतील आणि ज्यांना असले गरम पाणी पाजले जाईल जे त्यांचे आंतडेसुध्दा कापून टाकील ?

(٦) جہنمی کا پچھتاوا : 12 - 6 : 67 سورۃ الملک

وَلِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ. وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ(٦) اِذَآ اُلْقُوْا فِيْهَا سَمِعُوْا لَهَا شَهِيْقًا وَّهِيَ تَفُوْرُ(٧) تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ. كُلَّمَا فِيْهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَذِيْرٌ"(٨) قَالُوْا بَلٰى قَدْ جَآءَ نَا نَذِيْرٌ". فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ. اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ كَبِيْرٍ(٩) وَقَالُوْا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِيْٓ اَصْحٰبِ السَّعِيْرِ (١٠) فَاعْتَرَفُوْا بِذَنْۢبِهِمْ. فَسُحْقًا لِّاَصْحٰبِ السَّعِيْرِ (١١) اِنَّ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ" وَّاَجْرٌ" كَبِيْرٌ"(١٢)

ترجمہ : اور جن لوگوں نے اپنے پروردگار سے کفر کا معاملہ کیا ہے ان کے لئے جہنم کا عذاب ہے اور وہ بہت برا ٹھکانا ہے (٦) جب وہ اس میں ڈالے جائیں گے تو اُس کے دہاڑنے کی آواز سنیں گے اور وہ جوش مارتی ہوگی۔ (٧) ایسا لگے گا جیسے وہ غصے سے پھٹ پڑے گی۔ جب بھی اُس میں (کافروں کا) کوئی گروہ پھینکا جائے گا تو اُس کے محافظ اُن سے پوچھیں گے کہ کیا تمہارے پاس کوئی خبردار کرنے والا نہیں آیا تھا؟ (٨) وہ کہیں گے کہ ہاں بیشک ہمارے پاس خبردار کرنے والا آیا تھا، مگر ہم نے (اُسے) جھٹلا دیا، اور کہا کہ: ''اللہ نے کچھ نازل نہیں کیا، تمہاری حقیقت اس کے سوا کچھ نہیں کہ تم بڑی بھاری گمراہی میں پڑے ہوئے ہو۔'' (٩) اور وہ کہیں گے کہ: ''اگر ہم سن لیا کرتے اور سمجھ سے کام لیا کرتے تو (آج) دوزخ والوں میں شامل نہیں ہوتے'' (١٠) اس طرح وہ اپنے گناہ کا خود اعتراف کرلیں گے، غرض پھٹکار ہے دوزخ والوں پر! (١١) (اس کے برخلاف) جو لوگ بن دیکھے اپنے پروردگار سے ڈرتے ہیں، اُن کے لئے بیشک مغفرت اور بڑا اَجر ہے۔ (١٢)

(6) और उन लोगो के लिए जिल्होंने अपने 'रब' के साथ 'कुफ्र' किया 'जहन्नम' की यातना है, और बहूत ही बुरी जगह है. जहाँ पहूँचे ! (7) जब ये उस ('जहन्नम') में डाले जायेंगे तो ये उसकी भीषण चिंघाड सुनेंगे और हाल यह होगा की वह बिफर रही हैं. (8) ऐसा लगता है कि क्रोध से फट पडने को है ! जब भी उसमें कोई गरोह डाला गया उस ('जहन्नम') के अध्यक्ष ('फरीश्तों') ने उनसे पुछा : क्या तुम्हारे पास कोई सचेत करने वाला नही आया ? (9) बोले, 'क्यों नही अवश्य हमारे पास सचेत करने वाला आया था' फिर हमने झुटला दिया और कहा : "अल्लाह ने कुछ भी नही उतारा है; तुम तो बस बडी गुमराही मे पडे हुए हो."(10)

और कहा : यदी हम सुनते होते या बुध्दी से काम लेते तो हम दहकती आग में पडने वालों में न होते (11) इस प्रकार उन्होंने अपने गुनाहों का इक़रार कर लिया, तो दूर हों दहकती आग (में पडने) वाले (12) निस्सन्देह जो लोग बिन देखे अपने 'रब' से डरते हैं, उनके लिए क्षमा और बडा बदला है.

(6) For those who reject their Lord (and cherisher) is the punishment of Hell; and wretched is the destination. When they are thrown into it, they hear from it a (dreadful) inhaling while it boils up. It almost bursts with rage. Every time a group is thrown into it, its keepers ask them, "Did there not come to you a warner?" They will say, "Yes, a warner had come to us, but we rejected him and said, "Allah has not sent down anything. You are not but in great error." and they will say, "If only we had been listening or reasoning, we would not be among the compnions of the blazing fire." and they will admit their sins; but far will be (forgiveness) from the companions of the Blazing Fire! (12) As for those who fear their Lord unseen, for them is forgiveness and a great reward.

ज्या लोकांनी आपल्या पालनकर्त्याशी द्रोह केला आहे त्यांच्या साठी नरकाचा प्रकोप आहे. आणि ते फारच वाईट ठिकाण आहे. जेव्हा ते त्यात फेकले जातील तेव्हा ते त्याच्या गर्जनेचा भयंकर आवाज ऐकतील, आणि तो उसळी घेत असेल, क्रोधाच्या तीव्रतेने तो बेभान होत असेल, प्रत्येक वेळी जेव्हा त्याच्यात एखादी झुंड फेकली जाईल, त्याचे कर्मचारी त्या लोकांना विचारतील, "तुमच्या जवळ कोणी सावध करणारा आलेला नव्हता काय?" ते उत्तर देतील, "होय, सावध करणारा आमच्या जवळ आलेला होता, परंतु आम्ही त्याला खोटे ठरविले आणि सांगितले की अल्लाहने काहीही अवतरलेले नाही, तू मोठ्या पथभ्रष्टतेत पडला आहेस." आणि ते म्हणतील, " अरेरे! जर आम्ही ऐकले असते अथवा समजून घेतले असते तर आज या भडकत्या अग्नीला पात्र असलेल्यात समाविष्ट नसतो." अशा प्रकारे ते आपल्या अपराधाची स्वत: कबुली देतील. धिक्कार आहे या नरकावासियांवर. जे लोक न पाहता आपल्या पालनकर्त्याला भितात, खचितच त्यांच्यासाठी क्षमा आहे आणि मोठा मोबदला.

(७) کلمہ : 3 : 19 - 20 سورۃ آل عمران

اِنَّ الدِّیْنَ عِنْدَاللّٰهِ الْاِسْلَامُ. وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِیْنَ اُوْتُوْا الْکِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَاجَآءَ هُمُ الْعِلْمُ بَغْیًاۢ بَیْنَهُمْ. وَمَنْ یَّکْفُرْ بِاٰیٰتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِیْعُ الْحِسَابِ (۱۹) فَاِنْ حَآجُّوْکَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِیَ لِلّٰهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ. وَقُلْ لِّلَّذِیْنَ اُوْتُوا الْکِتٰبَ وَالْاُمِّیّٖنَ ءَاَسْلَمْتُمْ. فَاِنْ اَسْلَمُوْا فَقَدِاهْتَدَوْا. وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَیْکَ الْبَلٰغُ. وَاللّٰهُ بَصِیْرٌ ''م بِالْعِبَادِ(۲۰)

ترجمہ : بیشک (معتبر) دین تو اللہ کے نزدیک اسلام ہی ہے اور جن لوگوں کو کتاب دی گئی تھی ۔انہوں نے الگ راستہ لاعلمی میں نہیں بلکہ علم آجانے کے بعد محض آپس کی ضد کی وجہ سے اختیار کیا، اور جو شخص بھی اللہ کی آیتوں کو جھٹلائے تو (اسے یاد رکھنا چاہئے کہ) اللہ بہت جلد حساب لینے والا ہے۔(۱۹) پھر بھی اگر یہ تم سے جھگڑیں تو کہہ دو : ''میں نے تو اپنا رُخ اللہ کی طرف کرلیا ہے، اور جنہوں نے میری اتباع کی ہے انہوں نے بھی۔'' اور اہلِ کتاب سے اور (عرب کے) اَن پڑھ (مشرکین) سے کہہ دو کہ کیا تم بھی اسلام لاتے ہو؟ پھر اگر وہ اسلام لے آئیں تو ہدایت پاجائیں گے، اور اگر انہوں نے منہ موڑا تو تمہاری ذمہ داری صرف پیغام پہنچانے کی حد تک ہے، اور اللہ تمام بندوں کو خود دیکھ رہا ہے۔(۲۰)

(19) 'दीन' (धर्म) तो अल्लाह का 'इस्लाम' है. जिन्हें किताब दी गई थी उन्होंने तो इसमें विभेद इसके पश्चात किया कि ज्ञान उनके पास आ चुका था, ऐसा उन्होंने परस्पर एक - दूसरे पर ज्यादती करने के लिए किया. जो लोग अल्लाह की 'आयतों' का इन्कार करेंगे तो वे जान लें कि अल्लाह बहूत जल्द हिसाब चुकाने वाला है. (20) तो यदि वे लोग तुमसे झगडें, तो कह दो : "मैंने और मेरे अनुयायियों ने तो अपने आपको अल्लाह के समर्पन किया" और फिर 'किताब वालों' से और 'उम्मियों' से (जिनके पास किताब नहीं है) पुछो : क्या तुम भी आत्मसमर्पण (इस्लाम स्वीकार) करते हो ? यदि उन्होंने भी इस्लाम स्वीकार किया तो उन्होंने मार्ग पा लिया, और यदी वे इससे मुँह मोडें तो तुम पर केवल (सन्देश) पहूँचा देने का दायित्व है. अल्लाह अपने बनदों पर पूरी नजर रखता है.

(19) The religion before Allah is Islam (Submission to His will) nor did the people of the Book dissent therefrom except through envy of each others, after knowlege had come to them. But if any deny the signs of Allah, Allah is swift in calling to account. (20) So if they dispute with you, say : "I have submitted my whole self to Allah and so have those who follow me." And say to the people of the Book and to those who are unlearned : "Do you (also) submit yourselves? If they do they are in right guidance, but if they turn back, your duty is to convey the message; and in Allah's sight are (all) his servants.

(19) अल्लाहजवळ दीन (धर्म) केवळ इस्लामच आहे. या 'दीन' पासून दूर जाऊन जे विभिन्न मार्ग अशा लोकांनी अवलंबिले, ज्यांना ग्रंथ दिले गेले आहे, त्यांच्या आचारणाचे कारण या शिवाय अन्य काही नव्हते, की त्यांनी ज्ञान पोहोचल्यानंतर, आपापसात एकमेकांशी अतिरेक करण्यासाठी असे केले आणि जो कोणी अल्लाहचे आदेश व त्याच्या सूचनांचे पालन करण्यास नकार देईल, त्याचा हिशोब घेण्यास अल्लाहला विलंब लागत नाही. आता हे पैगंबर (स.) हे लोक जर तुमच्याशी भांडण करतील तर त्यांना सांगा, "मी आणि माझ्या अनुयायींना तर अल्लाहसमोर मान तुकविली आहे." मग ग्रंथधारक व बिगर ग्रंथधारी दोघांना विचारा, "काय तुम्हीही त्याची आज्ञाधारकता व दास्यत्व स्वीकारले?" जर त्यांनी स्वीकारले तर त्यांना सरळ मार्ग प्राप्त झाला. जर त्यापासून पराङ्मूख झाले तर, तुमच्यावर फक्त संदेश पोहोचविण्याची जबाबदारी होती. पुढे तर अल्लाह स्वत:च आपल्या सर्व दासांचे व्यवहार पाहणारा आहे.

جمعیۃ شاہ ولی اللہ ، دارارقم (کلوس الٹڈی)
قیوم کاصلیکن ، دیگلور ناکہ میدارشٹر انڈیا
9420417368
9604475568